

Nya utmaningar för facket

Eva Björklund

Direkt från norska LO-kongressen kom Amarilys Pérez Santana till Stockholm dagen innan Kristi Himmelsfärd. Helgdagsafton och klämdagar med vårsol är inte de bästa för fackliga kontakter och svenska LO är inte heller så intresserade som det norska. Där tog LO-kongressen ett uttalande till stöd för De 5 kubanska politiska fångarna i USA och för kravet att USA ska häva blockaden.

Kommunalarbetarförbundet första anhalt

Amarilys var inbjuden av Svensk-Kubanska Föreningen för att informera om fackföreningsrörelsens arbete och nya utmaningar. Första anhalt i Stockholm blev Kommunalarbetarförbundet där ombudsman Anders Jonsson tog emot. Med tanke på Kommunals rötter - offentliganställda i kommun och landsting - och den privatisering som ändrat mångas anställningsförhållanden, fanns förutsättningar för intressanta jämförelser. På Kuba har i stort sett alla lönearbetare varit offentliganställda men där sker nu en övergång till andra anställningsformer, dock i betydligt mindre utsträckning. Det blev ett mycket givande utbyte med förhoppningar att LO så småningom ska följa norska LO:s väg och inleda kontakter med CTC, trots att de inte är med i "Fria fackföreningsinternationalen" som det kinesiska facket.

Efter besök och lunch på ett daghem i Botkyrka, och samtal där med de kommunalanställda, hann Amarilys också med ett möte med Johan Engman i nybildade Kommunalvänstern. På kvällen var det öppet möte i Solidaritetshuset, dit det kom ganska många med tanke på att det var helgdagsafton. Efter en kort genomgång av den fackliga rörelsens historia och uppbyggnad på Kuba blev det en lång frågestund och samtal om fackets arbete med de som gått över till kooperativa eller privata anställningsformer. Detsamma gäller de offentliga möten som föreningen arrangerade i Uppsala på fredagskvällen och i Västerås på lördagen.

Fredagsbesöket i Uppsala inleddes på Akademiska Sjukhuset och ett möte med Kommunalarbetarförbundets i Uppsala vice ordförande Pia Söderman och Rose-Marie Lövgren med ansvar för landstinget samt flera styrelsemedlemmar och stort ömsidigt intresse för det fackliga arbetet i respektive land. Med Kenneth Grampe, lokalombudsman för Transports avdelning 46, besökte Amarilys också Gamla Uppsalabuss lokaler och verkstäder och träffade busschufförerna där med Mario Souza som värd. På lördagen var det Västerås' tur och besök på Brödet och Fiskarnas lokaler för klädinsamlingen där ordföranden Njenga Gikanga berättade hur arbetsplatsen fungerade med klädinsamling, sortering och paketering. Det var intensiva dagar och en ganska trött Amarilys som på måndag morgon tog flyget hem till Havanna.

Amarilys Péres Santana, ledamot i Fackliga centralorganisationen CTC:s landssekreterariat på besök hos Kommunalarbetarförbundet och ombudsman Anders Jonsson

På Uppsalabuss med Kenneth Grampe och Per Olof Lennartsson, Svensk-Kubanska i Uppsala

På öppet möte i Västerås

CTC, Kubas fackliga centralorganisation

Kubas fackliga centralorganisationer CTC har 18 förbund och drygt 3 miljoner medlemmar är organiserade enligt näringsprincipen: metallindustri, kultur, livsmedelsindustri, utbildning, hälsovård, jordbruk, transport, forskning, osv.

För några år sedan var över 85 % av alla yrkesverksamma statligt anställda, även alla som arbetar i industri, handel och service. Det var i stort sett bara de inom folkrörelserna och en del inom jordbruket som inte var offentliganställda.

Nu är målet att andelen statligt anställda ska ner till 60 % genom att kooperativ, privata småföretag eller arbetare för egen räkning tar över och driver kommersiell service, dagligvarubutiker, restauranger, taxi, byggnadshantverk med mera. Kooperativ har funnits länge inom jordbruket, så där finns viss erfarenhet av fackligt arbete utanför den offentliga sektorn, men privatanställda i småföretag (högst 7

anställda utöver familjemedlemmar) är något nytt. De CTC-medlemmar som går över i nya former av lönearbete får nu särskilt fackligt stöd liksom de som inte varit medlemmar.

CTC grundades redan 1939 och är en självständig organisation som helt finansieras av medlemsavgifterna. De som startar egen verksamhet, medlemmarna i de nya kooperativen och de som tar anställning i de nya småföretagen erbjuds att förbli medlemmar eller – om de inte varit det - att nu gå in.

Det kubanska facket är mycket aktivt i det samarbete som utvecklas mellan länderna i Latinamerika och Karibien inom Celac, ALBA, Mercosur. Det är inte bara mellanstatligt utan också samarbete mellan folkrörelser av alla slag, även fackföreningsrörelsen där några hundra fackförbund och fackföreningar är engagerade i Encuentro Sindical Nuestra